

**Intervju Stefan Mårtensson – Ateljé M
Kulturbruket Trelleborg 2009-05-26**

.....

Att Stefan Mårtensson hade en konstnärlig ådra och en talang utöver det vanliga insåg jag redan under teckningstimmarna på lågstadiet. Under tidigt 70-tal hamnade vi i samma klass på Gislöv Kyrkskola och sedan dess har våra vägar korsats åtskilliga gånger, inte minst under några intensiva år med fotbollen i Gylle på 80-talet. Idag är Stefan en av Södersläotts mest omtyckta konstnärer, men vägen dit har varit en kamp på liv och död.

Vi träffar Stefan på Kulturbruket i Trelleborg, kanske det närmaste vi kommer ett kulturcenter i Trelleborg för tillfället. Utställningen är bara en dryg vecka gammal men redan är en hel del av tavlorna på väggarna märkta med en orange klisterlapp vilket betyder att den är såld. Några få landskapsmotiv hänger tillsammans med de kustmotiv och stora stenar som blivit Stefans signum de senaste åren. Jag börjar med att fråga Stefan om hur konstintresset en gång startade.

- När jag växte upp så var det ganska vanligt att man på söndagen tog hela familjen i bilen och åkte ut mot Österlen på någon konstrunda med kaffestuga. Och det var ju kul, i alla fall fram tills att man var 12-13 år... I alla fall så köpte mina föräldrar några tavlor av Esse Stewén på en av dessa utflykter och när jag var sådär 16-17 år såg min mor att just Esse skulle hålla i en kurs om teckning och målning på Medborgarskolan. För min del så var det bara teckning som gällde men hon anmälde mig till kursen och jag gick dit. Men inte var där någon kurs i teckning, det var bara oljemålning. Jag provade först att måla med feta oljekritor och sen blev det oljefärg med pensel, men det var inget som alls klickade. Sen provade jag med kniv och efter bara ett tag med det var jag helt fast.

- Hur gör man när man målar med kniv?

- Jag använder inte någon pallett utan jag har 3-4 färgtuber i handen, skär med kniv och blandar färgerna direkt på duken. Därför blir också varenda tavla en överraskning även för mig själv!

- Hur gör du i själva förfarandet när du målar, sitter du på plats där motivet finns?

- Nej det är nog mer en romantiserad bild av hur en konstnär arbetar. Jag brukar dokumentera genom att ta en hel del foto och göra skisser när jag är ute. Det ligger sen till grund när jag målar.

- Var fångar du dina motiv någonstans?

- Jag har mitt smultronställe mellan Mossbystrand och Svarte där jag hämtar de flesta motiven till mina stentavlor. Men det är även en plats där jag kan meditera och få inspiration. Idag är det mest kustmotiv men fram tills för en sex eller sju år sedan var det landskap, pilealléer och fasaner som var kännetecknen för mina tavlor.

- Varför just fasaner?

- Jag tror att det har att göra med att min far jagade. Jag var också ute med bössan men kände aldrig att jag var någon större talang, viltvården kändes betydligt viktigare för min del. Sen behövdes det en färgklick på landskapstavlorna och då blev fasanen ett naturligt inslag.

- Händer det att du kommer på att "det här har jag målat förut"?

- Ja men jag tar ingen större notis om det. Monet målade i princip samma motiv hela sitt liv!

- Målar du på staffli eller har du tavlan liggande när du arbetar?

- Eftersom jag fortfarande har problem med högerarmen efter den hjärnblödning jag fick som 30-åring, så kan jag inte måla med tavlan på staffli utan jag har den i knäet och tar stöd från ett bord. Staffliet använder jag mig av när jag ska kolla tavlan på avstånd.

- Ja du råkade ju ut för en olycka under en löprunda som höll på att kosta dig livet. Vad var det som hände?

- Jag tränade inför Trelleborgsloppet och brukade alltid springa själv, men just den här dagen hade jag turen att springa med en kollega och det räddade mitt liv. I höjd med Gislövs gamla idrottsplats vek sig foten och jag tappade känslan i den. Min kollega sprang för att hämta bilen och medan jag låg där spred sig förlamningen uppåt längs hela högersidan. Kollegan baxade in mig i bilen och på vägen tappade jag stundtals medvetandet. På Trelleborgs lasarett konstaterade de snabbt att det var en hjärnblödning och att det var ilfart till Lund som gällde. Jag var stundtals vaken under resan dit så jag var ju medveten om vad som hänt när jag till sist vaknade. Förlamningen satt kvar och jag kunde varken prata, skriva eller läsa, så under de två efterföljande åren blev det en kamp för att komma tillbaka till ett vanligt liv. Jag insåg inte förrän efteråt att jag var träningsnarkoman och aldrig riktig kände någon tillfredsställelse. Det kunde bli löprundor upp till sju mil i veckan men varje gång jag kom hem så ville jag bara ut och springa igen. Hjärnblödningen gjorde att det blev ett stopp och nu styrketränar jag på ett normalt sätt ett par tre gånger i veckan

- Hur lång tid tog det innan du kunde måla igen?

- Det tog säkert över ett halvår innan jag kunde ge mig på det igen och eftersom blödningen skedde i min vänstra hjärnhalva så var det den högra delen av kroppen som drabbades, vilket även innebar min högra hand och arm.

- Har du fortfarande men av olyckan trots att det är 16 år sedan?

- Jag har alltid smärta i kroppen men man får en hög smärtröskel och lär sig leva med det.

- Du slutade din fasta anställning för några år sedan och utbildade dig till friskvårdsterapeut och coach. Hur stor del av din arbetstid tar detta upp jämfört med målningen?

- Lågkonjunkturen gör att målningen idag tar cirka 70 % av min tid, men tanken är att det så småningom ska bli utjämnat med hälften vardera.

- Saknar du tiden med fast arbete som du hade på ICA Maxi?

- Jag kan sakna det till viss del, ledningen där, arbetskamraterna och naturligtvis även kundkontakten.

- Har du känt av den så kallade Jantelagen i Trelleborg?

- Jag vill inte säga att jag upplevt den, men den finns säkert där ute. Det finns alltid människor som har åsikter om andra.

- Tror du att det lättare att lyckas som konstnär om man söker sig utanför sin egen hemkommun?

- 2007 ställde jag ut på Galleri Hamnen i Viken hos Åke Larsson som är gallerist. När jag hängde mina tavlor så var där bara kända konstnärer som till exempel Ardy Strüwer och som tog ganska bra betalt för sina tavlor. Galleristen tyckte att jag skulle höja priset på mina tavlor men det kände jag inte att jag kunde eftersom det kunde bli fel mot tidigare kunder. Under förmiddagen sålde jag inte mindre än nio tavlor. Jag tycker att det är svar på frågan.

- Vem är det som köper dina tavlor?

- 40-talisterna står för 80 % av min försäljning. Mina största konkurrenter är faktiskt inte andra konstnärer utan idag är det Gallerix och Ikea, märkligt nog.

- Har du någon gång känt att du inte vill sälja en tavla?

- Den känslan infinner sig i princip varje gång jag målat en ny tavla, dom blir ju lite som mina barn om man säger...

- Hur ser du på Trelleborg som kulturstad jämfört med exempelvis Österlen?

- I Ystad finns ju allt, teater och galleria. I Trelleborg finns ingenting. Det enda vi har som kan kallas galleria är privatägd och det är Galleri New Form i Simremarken. Jag skulle vilja ha ett Kulturcenter med scen och konsthall i Trelleborg och varför inte i det gamla stationshuset där man under de sista åren börjat med konserter och dylikt.

- Vad tror du Trelleborgarna själv tycker?

- Jag tror inte att den gemene Trelleborgaren är medveten om att man behöver en konsthall och därför kan man heller inte sakna en sådan.

- Varför du signerar dina tavlor med S. Mårtensson och inte hela ditt namn?

- Det blev för långt att skriva annars. Jag hade faktiskt tanken att jag skulle skriva Stefan M:son från början men jag tyckte det blev för jävla pretentiöst.

- Till sist, vad gör du om tio år?

- Förhoppningsvis så är jag lika nyfiken på livet. Jag vill hjälpa och stödja andra människor med friskvård. Jag hoppas också att jag är mental coach till näringslivet och idrottare men främst för barn och ungdomar. När det gäller det konstnärliga så vill jag fortsätta min utväxling och hoppas kunna etablera mig som konstnär även längre upp i landet.

Fotnot.

Stefans fotbollskarriär startade redan som knatte i BK Ymor men 1979 blev det Gylle AIF och 16-årslaget, där man i första seriematchen till och med besegrade TFF:s förstalag på bortaplan. Stefan fick även A-lags debutera som endast 15-åring och under några år framöver blev det till sist 75 A-matcher och 17 mål innan Stefan avslutade fotbollsspelandet under några säsonger i Anderslövs Boik.

Peter Kronström